

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster och av lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster ändras. I lagen föreslås det, för främjandet av elektronisk identifiering i synnerhet av utländska personer, att Befolkningsregistercentralen ska få möjlighet att i samband med tillhandahållandet av tjänster för identifiering av fysiska personer identifiera personer också med hjälp av sådana metoder för identifiering som omfattas av det europeiska ömsesidiga erkännandet av identifieringsverktyg. Dessutom ska Befolkningsregistercentralen kunna bevilja sådana identifieringsverktyg som gör det möjligt för utlänningar att exempelvis ansöka om registrering av en fullmakt eller en annan viljeyttring.

I lagen föreslås även bestämmelser om återkallelse av viljeyttringar som avgetts i en behörighetstjänst och om återkallelse av identifieringsverktyg som beviljats av Befolkningsregistercentralen.

Befolkningsregistercentralen ska också kunna avtala med en användarorganisation i behörighetstjänsten om att ansökningar om registrering av viljeyttringar och återkallelse av registreringen och ansökningar om beviljande och återkallelse av identifieringsverktyg även kan lämnas till denna biträdande organisation för vidarebefordran till Befolkningsregistercentralen. Avsikten med de föreslagna bestämmelserna är att ge exempelvis dem som saknar verktyg för elektronisk identifiering och andra som upplever att det är utmanande att sköta ärenden elektroniskt större möjligheter att ansöka om registrering av fullmakter också på andra sätt än i Befolkningsregistercentralens e-tjänst, t.ex. vid en annan myndighets eller annan organisations verksamhetsställe. Efter att ett identifieringsverktyg har beviljats ska en utländsk person också kunna använda avgivna fullmakter för att sköta ärenden elektroniskt samt hantera de fullmakter personen själv avgett.

I lagen tas det in en skyldighet att använda behörighetstjänsten, så att skyldigheten gäller användningen av den del av behörighetstjänsten som tillhandahåller registeruppgifter om personers lagliga företrädare. Användningsskyldigheten föreslås inte gälla uppgifter om fullmakter och andra viljeyttringar. Kretsen av aktörer som är skyldiga att använda stödtjänster förblir enligt förslaget oförändrad.

I lagen tas det vidare in en möjlighet att av användarorganisationerna ta ut avgifter för användning av identifieringstjänster, den samlade förvaltningstjänsten för internetbetalning och behörighetstjänsten.

I lagen föreslås en ny bestämmelse där det görs ett undantag från den allmänna dataskyddsförordningens artikel 18 som gäller den registrerades rätt att kräva att den personuppgiftsansvarige begränsar behandlingen av uppgifter. Också för att ärenden som gäller fullmakter och viljeyttringar ska kunna skötas vid verksamhetsställen krävs det att vissa bestämmelser om behandling av personuppgifter ses över.

I lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster föreslås vidare bestämmelser om en möjlighet att sköta uppgiften som biträdande organisation också inom ramen för samservice.

vice enligt lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen. Det föreslås därför en ändring i lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen så att det inom samservicen också kan skötas andra lagstadgade uppgifter, såsom den föreslagna uppgiften som biträdande organisation.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2020.

1.

Lag

om ändring av lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016) 2 § 5 punkten, det inledande stycket i 5 § 1 mom., 10 §, 12 § 4 mom., 13 § 2 mom., 14 § och 25 § 1 och 2 mom. samt

fogas till 2 § en ny 6 punkt, till 3 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., samt till lagen nya 10 a–10 f § och en ny 12 a § som följer:

3 §

Stödtjänster

I en tjänst för identifiering av fysiska personer kan en person identifieras också med ett sådant medel för identifiering som ska erkännas ömsesidigt enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG. I det fallet kan det ur tjänsten för identifiering av fysiska personer till användarorganisationen lämnas ut också sådana identifieringsuppgifter om en person som i samband med identifieringstransaktionen förmedlas från en annan medlemsstat.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

5) *användare* en person som i egenskap av kund inom förvaltningen använder stödtjänster,
6) *biträdande organisation* en i 10 d § avsedd organisation som tar emot ansökningar om registrering och återkallelse av fullmakter och andra viljeyttringar samt ansökningar om identifieringsverktyg och återkallelse av identifieringsverktyg (*biträdande uppgift*).

5 §

Användning av stödtjänster vid offentliga uppdrag

Följande myndigheter inom den offentliga förvaltningen är skyldiga att använda de stödtjänster som avses i 3 § 1 mom. 1–4,7 och 8 punkten samt behörighetstjänstens registeruppgifter om lagliga företrädare, när stödtjänsten är tillgänglig och det serviceavtal för en tjänst som anskaffats självständigt och som motsvarar stödtjänsten i fråga har löpt ut, om inte myndigheten av

tekniska eller funktionella skäl eller av skäl som hänför sig till kostnadseffektiviteten eller informationssäkerheten nödvändigtvis måste använda andra tjänster i sin verksamhet eller i en del av den:

10 §

Register över fullmakter och andra viljeyttringar samt förutsättningar för registrering

I syfte att tillhandahålla behörighetstjänsten för Befolkningsregistercentralen ett register över sådana fullmakter att sköta ärenden och andra ensidiga viljeyttringar som Befolkningsregistercentralen specificerat på förhand och som avgetts av fysiska personer och på sammanslutningars vägnar. Befolkningsregistercentralen kan vid tillhandahållandet av behörighetstjänsten även förmedla sådana uppgifter om fullmakter och andra viljeyttringar som andra myndigheter har registrerat och förvaltat i egenskap av personuppgiftsansvariga, om den myndighet som registrerat dessa uppgifter har gett Befolkningsregistercentralen tillstånd att förmedla uppgifterna och om verksamheten inte äventyrar tillförlitligheten hos de uppgifter som förmedlas via behörighetstjänsten.

Registrering av en viljeyttring som avses i 1 mom. förutsätter att den som avger viljeyttringen identifieras på ett tillförlitligt sätt med hjälp av tjänsten för identifiering av fysiska personer eller med någon annan sådan metod för identifiering som är informationssäker och bevislig. Registrering av viljeyttringar förutsätter dessutom att Befolkningsregistercentralen eller den biträdande organisationen kan säkerställa personens handlingsbehörighet och vid behov behörigheten i de register som avses i 9 § eller i motsvarande utländska register eller med hjälp av bestyrkta dokument som baserar sig på uppgifter i dessa register eller med hjälp av andra dokument som på ett tillförlitligt sätt påvisar behörigheten eller handlingsbehörigheten.

Registrering av en viljeyttring kan även basera sig på en skriftlig fullmakt eller annan viljeyttring, om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Befolkningsregistercentralen godkänner de andra metoder för identifiering som avses i 2 mom. än tjänsten för identifiering av fysiska personer. Befolkningsregistercentralen kan bevilja utlänningar identifieringsverktyg som uppfyller de krav som gäller de andra metoder för informationssäker och bevislig identifiering som avses i 2 mom. Innan andra elektroniska metoder för identifiering godkänns, ska Befolkningsregistercentralen höra finansministeriet och Transport- och kommunikationsverket. Befolkningsregistercentralen ska se till att avgiftsfri information om användningen av godkända metoder finns tillgänglig via det allmänna datanätet.

Befolkningsregistercentralen ska sörja för integriteten hos innehållet i den registrerade viljeyttringen och för att uppgifterna om godkännandet av viljeyttringen och om den identifiering av personen som föregår godkännandet kan kopplas samman med viljeyttringens innehåll.

10 a §

Återkallelse av en viljeyttring

Befolkningsregistercentralen kan på ansökan av den som avgett en viljeyttring som registrerats i det register som avses i 10 § 1 mom. eller på ansökan av den befullmäktigade återkalla viljeyttringen. Vid identifieringen av den som ansöker om återkallelse av viljeyttringen och vid kontrollen av förutsättningarna för återkallelse ska bestämmelserna i 10 § 2, 3 och 5 mom. iaktas i tillämpliga delar.

Befolkningsregistercentralen kan även återkalla en viljeyttring, om Befolkningsregistercentralen har anledning att misstänka att viljeyttringen har registrerats på felaktiga grunder. Innan viljeyttringen återkallas, ska Befolkningsregistercentralen höra den som avgett viljeyttringen,

om inte återkallelsen bör göras skyndsamt för att trygga rättigheterna för den som avgett viljeyttringen.

10 b §

Återkallelse av ett identifieringsverktyg

Befolkningsregistercentralen kan på ansökan av innehavaren av ett identifieringsverktyg som Befolkningsregistercentralen med stöd av 10 § 4 mom. beviljat återkalla identifieringsverktyget.

Befolkningsregistercentralen kan utan ansökan återkalla ett identifieringsverktyg, om Befolkningsregistercentralen har anledning att misstänka att någon annan än den som identifieringsverktyget har beviljats använder det eller säkerheten vid användningen av identifieringsverktyget annars äventyras. Innan identifieringsverktyget återkallas, ska Befolkningsregistercentralen höra innehavaren av identifieringsverktyget, om inte återkallelsen bör göras skyndsamt för att trygga innehavarens rättigheter.

10 c §

Befolkningsregistercentralens föreskrifter

Befolkningsregistercentralen utfärdar närmare föreskrifter om de uppgifter och dokument som ska kontrolleras i samband med registreringen av en viljeyttring och ansökan om ett identifieringsverktyg enligt 10 § och i samband med återkallelse enligt 10 a och 10 b § samt om den i 10 § 5 mom. avsedda kontrollen av integriteten hos innehållet i en viljeyttring och sammankopplandet av uppgifterna om identifiering av personen med viljeyttringens innehåll.

Befolkningsregistercentralen ska avgiftsfritt hålla dessa föreskrifter tillgängliga via det allmänna datanätet.

10 d §

Biträdande organisationer

Befolkningsregistercentralen får med en användarorganisation i behörighetstjänsten eller med en uppdragstagare enligt lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen (223/2007) avtala om att denna biträdande organisation kan ta emot ansökningar om registrering av viljeyttringar och återkallelse av registreringen och ansökningar om i 10 § 4 mom. avsedda identifieringsverktyg och återkallelse av identifieringsverktyg för vidarebefordran till Befolkningsregistercentralen.

Andra än användarorganisationer enligt 5 § 1 och 2 mom. och uppdragstagare inom samservice kan endast ta emot ansökningar om registrering och återkallelse av sådana viljeyttringar som är avsedda för skötsel av ärenden hos användarorganisationen i fråga. En sådan viljeyttring kan inom ramen för den angivna omfattningen av viljeyttringen godkännas också vid skötsel av motsvarande ärenden hos andra användarorganisationer. Andra än användarorganisationer enligt 5 § 1 och 2 mom. kan inte ta emot ansökningar om identifieringsverktyg.

Befolkningsregistercentralen fastställer i det avtal som avses i 1 mom. i fråga om vilka typer av viljeyttringar den biträdande organisationen biträder med registreringen. Befolkningsregistercentralen ska se till att avgiftsfri information om de biträdande organisationerna och om deras biträdande uppgift finns tillgänglig via det allmänna datanätet.

10 e §

Biträdande uppgift

Biträdande organisationer har till uppgift att kontrollera förutsättningarna för registrering och återkallelse av viljeytringar och för beviljande och återkallelse av identifieringsverktyg i enlighet med vad som föreskrivs i 10–10 b § och vad som bestäms i enlighet med 10 c §, om inte annat avtalas.

Den personal som sköter en biträdande organisations biträdande uppgift ska ha den yrkeskicklighet som uppgiften förutsätter och vara oförvitlig och tillförlitlig på det sätt som uppgiften förutsätter. Bestämmelser om förutsättningarna för säkerhetsutredning av person finns i säkerhetsutredningslagen (726/2014). Bestämmelser om arbetsgivarens rätt att för bedömning av tillförlitligheten hos en arbetstagarare skaffa kreditupplysningar om arbetstagaren och behandla uppgifter om narkotikatest finns i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004).

När avtal om biträdande uppgift ingås, ska Befolkningsregistercentralen försäkra sig om att den biträdande organisationen förmår sköta den biträdande uppgiften och att ansvarsfördelningen mellan Befolkningsregistercentralen och den biträdande organisationen har fastställts i fråga om kontroll av de förutsättningar som avses i 1 mom., information enligt 10 f § 1 mom. och behandling av personuppgifter, inklusive lagring av personuppgifter.

Befolkningsregistercentralen utövar tillsyn över verksamheten hos den biträdande organisationen. Den biträdande organisationen ska utan dröjsmål underrätta Befolkningsregistercentralen om sådana förändringar i sin verksamhet som i väsentligt avseende kan påverka möjligheterna att sköta den biträdande uppgiften på behörigt sätt. Befolkningsregistercentralen ska genom avtalet om biträdande uppgift säkerställa att tillsynsförfarandena sköts effektivt. Befolkningsregistercentralen kan förbjuda en biträdande organisation att utföra den biträdande uppgiften, om organisationen inte iakttar det som föreskrivits eller avtalats i fråga om ansökan om registrering eller återkallelse av en viljeytring.

Befolkningsregistercentralen är skyldig att på det sätt som anges i 3 kap. i skadeståndslagen (412/1974) ersätta skada som den som skött ett ärende hos en biträdande organisation lidit till följd av skötseln av den biträdande uppgiften.

På dem som står i ett annat anställningsförhållande än tjänsteförhållande eller motsvarande anställningsförhållande till den biträdande organisationen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter den biträdande uppgiften. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Utöver vad som föreskrivs i denna lag tillämpas på uppdrag som utförs inom ramen för samservice vad som föreskrivs i lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen.

10 f §

Förfarandet vid registrering och återkallelse av viljeytringar och identifieringsverktyg

Befolkningsregistercentralen eller den biträdande organisationen ska informera den som avgett en viljeytring om att viljeytringen registrerats eller återkallats.

Om registrering eller återkallelse av en viljeytring inte på begäran av den som ansöker om registrering eller återkallelse har kunnat göras ens efter en begäran om tilläggsutredning, eller om återkallelse av en viljeytring utan ansökan är obefogad enligt den som avgett viljeytringen, ska Befolkningsregistercentralen fatta ett beslut om saken och informera den som ansökt om registrering eller återkallelse av en viljeytring eller den som är missnöjd med en sådan återkallelse av en viljeytring som gjorts utan ansökan om sitt beslut och om möjligheten att begära omprövning av beslutet.

Om ett identifieringsverktyg inte på begäran av den som ansöker har kunnat beviljas eller återkallas ens efter en begäran om tilläggsutredning, eller om återkallelse av ett identifieringsverktyg utan ansökan är obefogad enligt innehavaren av identifieringsverktyget, ska Befolk-

ningsregistercentralen fatta ett beslut om saken och informera den som ansökt om ett identifieringsverktyg eller om återkallelse av ett identifieringsverktyg eller den som är missnöjd med en sådan återkallelse av ett identifieringsverktyg som gjorts utan ansökan om sitt beslut och om möjligheten att begära omprövning av beslutet.

I fråga om sådan återkallelse av en viljeyttring eller ett identifieringsverktyg som gjorts utan ansökan ska Befolkningsregistercentralen även informera dem som enligt Befolkningsregistercentralens uppgift har förlitat sig på viljeyttringens eller identifieringsverktygets giltighet. Bestämmelser om utlämnande av uppgifter som behandlas inom tjänsteproduktionen finns i 14 §.

12 §

Behandling av uppgifter inom tjänsteproduktionen

Vid tillhandahållandet av behörighetstjänsten har Befolkningsregistercentralen rätt att, utifrån de uppgifter som gäller en persons handlingsbehörighet och behörighet och som sökts fram i de informationssystem inom den offentliga förvaltningen som avses i 9 § och utifrån det register över fullmakter och viljeyttringar som Befolkningsregistercentralen förvaltar med stöd av 10 § 1 mom., för användarorganisationen sammanställa och till den lämna ut nödvändiga uppgifter för påvisande av en begränsning av handlingsbehörigheten eller en befogenhet eller någon annan viljeyttring. En biträdande organisation har rätt att behandla sådana personuppgifter som behövs vid ansökan om registrering och återkallelse av fullmakter och andra viljeyttringar som avgetts i behörighetstjänsten samt av identifieringsverktyg som avses i 10 § 4 mom.

12 a §

Rätten att begränsa behandling

På behandling av personuppgifter med stöd av denna lag tillämpas inte artikel 18 i dataskyddsförordningen.

13 §

Bevarande av uppgifter som behandlas inom tjänsteproduktionen

Befolkningsregistercentralen ska bevara uppgifterna i det register som den förvaltar med stöd av 10 § 1 mom., de uppgifter som behövs för att visa att uppgifterna behandlats på korrekt sätt i registret samt uppgifter som gäller förfrågningar som gjorts inom behörighetstjänsten och svaren på dem, om inte något annat följer av skyldigheten för användarorganisationen eller för den biträdande organisationen att bevara uppgifter.

14 §

Utlämnande av uppgifter som behandlas inom tjänsteproduktionen

Utöver vad som föreskrivs i 12 § 3–5 mom. får serviceproducenten trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som registrerats om användningen av stödtjänsten till den användarorganisation i samband med vars elektroniska tjänst eller annan skötsel av ärenden uppgifterna

har registrerats eller som har varit en part i kommunikation som förmedlats via meddelandeförmedlingstjänsten, om användarorganisationen behöver uppgifterna

- 1) för att säkerställa eller förbättra funktionen hos sin elektroniska tjänst,
- 2) för att säkerställa informationssäkerheten eller utreda störningar i informationssäkerheten hos sin elektroniska tjänst,
- 3) för att visa att uppgifterna behandlats på korrekt sätt i samband med skötseln av ärenden eller annars för att utreda problem vid skötseln av ärenden.

Användarorganisationen kan trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som registrerats om användningen av dess elektroniska tjänst till den serviceproducent vars stödtjänst används inom den elektroniska tjänsten eller inom verksamhet enligt 10 a eller 10 b §, om serviceproducenten behöver uppgifterna

- 1) för att säkerställa eller förbättra funktionen hos en stödtjänst,
- 2) för att säkerställa informationssäkerheten eller utreda störningar i informationssäkerheten hos en stödtjänst,
- 3) för att visa att uppgifterna behandlats på korrekt sätt i samband med skötseln av ärenden eller annars för att utreda problem vid skötseln av ärenden.

Serviceproducenten får, om inte något annat följer av 11 eller 12 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lämna ut uppgifter som registrerats om användningen av stödtjänsten

- 1) till den person vars användning av stödtjänsten eller annan skötsel av ärenden uppgifterna gäller,
- 2) till den person för vars räkning någon har använt stödtjänsten eller i övrigt skött ärenden,
- 3) för något annat specificerat syfte, om den person vars användning av stödtjänsten eller annan skötsel av ärenden uppgifterna gäller uttryckligen har samtyckt till utlämnandet.

De uppgifter som avses i 1–3 mom. får lämnas ut via en teknisk anslutning.

25 §

Kostnaderna för stödtjänsterna

Kostnaderna för produktionen av stödtjänsterna täcks med statens medel och användningen av stödtjänsterna är avgiftsfri för användarorganisationerna, med undantag för användningen av de tjänster som avses i 3 § 4–6 och 8 punkten, för vilken serviceproducenten av användarorganisationen kan ta ut en sådan avgift för offentlighetsrättsliga prestationer som avses i 6 § i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). På avgifterna tillämpas även lagen om grunderna för avgifter till staten.

Användarorganisationen svarar själv för de kostnader som anslutningen till stödtjänsten och förvaltningen av uppgifterna i servicedatalagret och servicevyn samt skötseln av uppgiften som biträdande organisation orsakar organisationen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om ändring av lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen (223/2007) 6 § 1 mom.
8 punkten, sådan den lyder i lag 247/2017, och
fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder i lag 247/2017, en ny 9 punkt som följer:

6 §

Uppgifter som sköts inom ramen för samservice

Följande kundservicefunktioner får skötas som samservice:

-
- 8) försäljning av uppdragsgivarens produkter samt omedelbar vidarebefordran av betalningarna och uppgifterna om dem till uppdragsgivaren,
 - 9) andra lagstadgade uppgifter.
-

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinen

*Bilaga
Parallelltexter*